

Lovforslag nr. L 156. Fremsat den 30. januar 1981 af energiministeren

Forslag

til

Lov om etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat

§ 1. Med henblik på etablering af en rørledning med tilhørende pumpe- og terminalfaciliteter til transport af råolie og kondensat fra den sydvestlige del af det danske kontinentalsokkelområde i Nordsøen til Fredericia bemyndiges energiministeren til af statskassen at udvide aktiekapitalen i Dansk Olie & Naturgas A/S med et beløb på 1 mill. kr.

Stk. 2. Energiministeren bemyndiges til i nødvendigt omfang at yde garanti af statskassen for betaling af renter og afdrag samt andre løbende forpligtelser i henhold til låneaftaler, som indgås af Dansk Olie & Naturgas A/S til finansiering af kapitalbehovet ved anlæg og drift af rørledningen med tilhørende faciliteter.

Stk. 3. Energiministeren bestemmer efter forhandling med finansministeren de nærmere vilkår for ydelsen af garantier efter stk. 2, herunder godkender optagelse af inden- og udenlandske lån.

Stk. 4. Energiministeren kan fastsætte nærmere regler om driften af rørledningen m. v. og udøver gennem energistyrelsen tilsyn med virksomheden.

Stk. 5. Ved Dansk Olie & Naturgas A/S forstås i denne lov selskabet eller et af dette oprettet datterselskab.

§ 2. Enhver, der indvinder flydende kulbrinter på dansk kontinentalsokkelområde i Nordsøen, skal tilslutte produktionsanlæg til hovedrørledningen eller til en af Dansk Olie & Naturgas A/S anlagt stikledning, samt anlægge de installationer og rørledninger, som tilslutningen på et af Dansk Olie & Naturgas

A/S fastlagt tilslutningssted nødvendiggør. Indvundet råolie og kondensat, som er bestemt til raffinering eller afsætning i Danmark, skal transporteres igennem rørledningen.

Stk. 2. Dansk Olie & Naturgas A/S har med de begrænsninger, der følger af rørledningens kapacitet, pligt til gennem ledningen at transportere råolie og kondensat indvundet på dansk kontinentalsokkelområde i Nordsøen. Dansk Olie & Naturgas A/S skal opretholde og drive sådanne faciliteter samt anlægge de stikledninger, som denne pligt nødvendiggør.

Stk. 3. Energiministeren kan undtage fra pligterne i henhold til stk. 1 og 2 i tilfælde, hvor transport gennem rørledningen efter ministerens skøn må anses for uøkonomisk eller u hensigtsmæssig.

Stk. 4. Dansk Olie & Naturgas A/S aftaler under forbehold af energistyrelsens godkendelse de nærmere vilkår for tilslutning og transport med brugerne. I tilfælde af uenighed fastsættes vilkårene af energiministeren.

§ 3. Enhver, der har pligt til at tilslutte produktionsanlæg til rørledningen, betaler til Dansk Olie & Naturgas A/S:

- 1) et beløb til dækning af kapitalomkostningerne vedrørende finansiering af anlægget af olierørledningen med dertil hørende pumpe- og terminalfaciliteter samt eventuelle stikledninger,
- 2) et beløb til dækning af øvrige omkostninger ved driften af rørledningen beregnet

pr. transporteret enhed råolie og kondensat samt

- 3) 5 pct. af værdien af produktionen af råolie og kondensat fra tilslutningspligtige felter.

Stk. 2. De i stk. 1, nr. 1, nævnte kapitalomkostninger omfatter renter og øvrige finansieringsomkostninger på de optagne lån samt afdrag svarende til tilbagebetaling af lånene over 15 år.

Stk. 3. Energiministeren skal godkende de i stk. 1 omhandlede beløb og fastsætter efter forhandling med Dansk Olie & Naturgas A/S og brugerne nærmere regler for beregningen, fordelingen og betalingen heraf. Ministeren kan for enkelte brugere, hvor omstændighederne ved produktionen fra enkelte felter taler herfor, tillade at det i stk. 1, nr. 3, omhandlede beløb nedsættes.

Stk. 4. Energiministeren kan med 6 måneders varsel bestemme, at betalingen af det i

stk. 1, nr. 3, omhandlede beløb skal erlægges i form af råolie og kondensat.

§ 4. Til etableringen af rørledningen m. v. kan energiministeren i det nødvendige omfang tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 2. Ekspropriation i henhold til stk. 1 finder sted efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

§ 5. Dansk Olie & Naturgas A/S skal erstatte skader, der forvoldes ved anlæg eller drift af rørledningen, selv om skaden er hændelig.

Stk. 2. Har skadelidende ved forsæt eller grov uagtsomhed medvirket til skaden, kan erstatningen nedsættes eller bortfalde.

§ 6. Loven træder i kraft den 1. juli 1981.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Formålet med loven er ved anlæg af en olierørledning at fremskynde og øge indvindingen af råolie og kondensat fra felter i den danske del af Nordsøen og at tilvejebringe en i transport- og miljømæssig henseende fordelagtig ilandføring.

2. I aftalen af 15. juli 1976 mellem bevillingshaverne og handelsministeren bekræftede bevillingshaverne og deres partnere, at de, såfremt produktionen af olie når en sådan størrelse, at der er grundlag for transport i rørledning, ikke ville indgå kontrakter om levering af olie gennem rørledning andet steds hen, forinden spørgsmålet om ilandføring af olien i Danmark har været forhandlet med staten.

På baggrund heraf anmodede handelsministeriet i oktober 1977 det amerikanske konsulentfirma DeGolyer & MacNaughton om i samarbejde med Danmarks Geologiske Undersøgelse, energistyrelsen og Dansk Olie & Naturgas A/S (D.O.N.G. A/S) at foretage en vurdering af, om der ville være grundlag for etablering af en rørledning fra felterne i Nordsøen til Danmark.

I en rapport af 22. januar 1979 konkluderede DeGolyer & MacNaughton, at der efter deres opfattelse var grundlag for etablering af en sådan ledning. Rapporten er tilstillet folketinget som bilag til handelsministeriets energipolitiske redegørelse marts 1979 (ER 79).

I regeringens udkast af 22. februar 1980 til aftale mellem bevillingshaverne og energiministeren blev det på denne baggrund foreslået, at staten skulle anlægge og drive en rørledning til Fredericia med pligt for bevillingshaverne til gennem rørledningen at ilandføre al råolie og kondensat, der produceres fra felterne Gorm, Dan, Skjold, Tyra og Roar.

Som bekendt lykkedes det ikke at opnå en forhandlingsmæssig løsning med bevillingshaverne, hvorfor lovforslaget udover bestemmelser om anlæg af rørledningen også indeholder regler om ledningens benyttelse.

3. Fordelene ved olierørledningstransport i stedet for tankskibstransport er i første række:

a) Fremskyndet produktion

Med det nu benyttede lastesystem på Dan-feltet, hvor olien via en bøjeanordning pumpes direkte over i et tankskib, har produktionen ligget stille gennemsnitligt ca. 25 pct. pr. år på grund af vejret og det anvendte transportsystem. Disse produktionsafbrydelser kan i alt væsentligt undgås ved transport gennem en rørledning. Produktionen fra de tilsluttede felter vil som følge heraf i den første del af felternes levetid være større, end den ville være uden en rørledning. Herved forøges rentabiliteten af investeringerne i felterne.

b) Bedre mulighed for udnyttelse af kondensater

Kondensatet, der kontinuerligt produceres sammen med naturgassen, vil med etableringen af en rørledning kunne transporteres sammen med råolien. Kondensatet vil således med en rørledning kunne nyttiggøres i fuldt omfang, hvorimod det i nedlukningsperioder, som forekommer med det nu benyttede lastebøjesystem, enten må afbrændes eller pumpes tilbage i reservoiret. Samtidig giver transport af kondensat i en rørledning mulighed for, at større mængder af kondensat kan blandes i råolien, end tilfældet er ved transport i et tankskib.

c) Mulighed for udnyttelse af marginale felter

Olierørledningen vil muliggøre udnyttelse af en række mindre felter, der ikke isoleret set ville kunne bære omkostningerne ved indvindingsforanstaltningerne. Disse felter vil kunne blive rentable, hvis de knyttes til en rørledning, idet en større mængde olie kan produceres i den første del af felternes levetid. Der er på dansk område sådanne marginale felter, og anlæg af en rørledning vil indebære et incitament til videre efterforskning og indvinding på strukturer, der i dag lades ude af betragtning på grund af deres størrelse.

d) *Gunstig påvirkning af betalingsbalancen*

Etablering af olierørledningen vil indebære en positiv påvirkning af betalingsbalancens løbende poster, når en længere årrække betragtes. I investeringsfasen belastes betalingsbalancen, men efter etableringen af ledningen vil der blive tale om en gevinst, der overstiger importudgifterne ved investeringen, dels som følge af den fremskyndede produktion, dels som følge af at rørledningen vil betyde, at en række marginale olieletter formentlig vil kunne udnyttes rentabelt.

4. DeGolyer & MacNaughton har i rapporten af 22. januar 1979 beregnet de økonomiske konsekvenser ved anlæg af olierørledningen. Heraf fremgår, at projektet selv med moderate antagelser om det fremtidige produktionsomfang vil være særdeles rentabelt, især på grund af de produktions- og transportmæssige fordele, som anlæggelsen af rørledningen indebærer.

Denne rapport er beregnet på grundlag af en oliepris på 14 \$ pr. tønde for hele produktionsperioden. Såfremt der tages hensyn til de siden da stedfundne olieprisstigninger samt udsigten til forventelige yderligere prisstigninger vil projektets rentabilitet blive væsentligt forbedret.

5. Udover de økonomiske konsekvenser vedrørende udvidelse af aktiekapitalen i D.O.N.G. A/S og garantier af statskassen for betaling af renter og afdrag m. v. til finansiering af kapitalbehovet ved anlæg og drift af rørledningen, jfr. lovforslagets § 1, vil forslaget kunne medføre mindre administrative konsekvenser i energiministeriet og i energistyrelsen. Disse konsekvenser kan først konkretiseres i lyset af indvundne erfaringer og den igangværende udbygning af energiadministrationen.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Anlægsudgifterne til olierørledningen m. v. anslås af D.O.N.G. A/S til 2,1 mia. kr. i 1980-priser. Medtages byggerenter vil den samlede udgift blive på 2,6 mia. kr. i 1980-priser. Overslaget er baseret på anlæg af en 20 tomers ledning med tilhørende pumpe- og terminalfaciliteter. Rørledningen påtænkes anlagt med en årlig kapacitet på ca. 5 mill. tons.

Det forudsættes, at D.O.N.G. A/S eller et af dette oprettet datterselskab anlægger og driver rørledningen.

D.O.N.G. A/S's nuværende egenkapital er belignet til specifikke formål. En aktivitetsudvidelse i

form af anlæg og drift af en rørledning, eventuelt ved oprettelse af et datterselskab, nødvendiggør derfor en udvidelse af aktiekapitalen.

Det er hensigten at finansiere rørledningsprojektet ved optagelse af lån på de internationale kapitalmarkeder. Dette er muligt i kraft af bestemmelserne i lovforslagets §§ 2 og 3, der sikrer D.O.N.G. A/S dækning for udgifterne vedrørende ledningens anlæg og drift.

Energiministerens fastsættelse af vilkår for statsgaranti og godkendelse af selskabets låneoptagelser ifølge *stk. 3* skal ske efter forhandling med finansministeren, således at de i fornødent omfang kan indpasses i den samlede offentlige låntagning.

Det i medfør af bestemmelsen i *stk. 4* foreskrevne tilsyn træder ikke i stedet for andre myndigheders tilsyn ifølge lovgivningen, herunder det teknisk-sikkerhedsmæssige tilsyn.

Til § 2

Bestemmelsen i *stk. 1* fastslår, at enhver, der indvinder flydende kulbrinter på dansk kontinentalsokkelområde i Nordsøen, har pligt til at tilslutte sig ledningen. Pligten til at lade olie og kondensat transportere gennem rørledningen gælder i det omfang produkterne er bestemt til raffinering eller afsætning i Danmark. Den planlagte rørledning forudses i første omgang at blive benyttet til at ilandføre produktion af råolie fra felterne Dan, Gorm og Skjold samt af kondensat fra felterne Tyra og Roar.

De rørledninger og installationer, som skal anlægges af de tilsluttede producenter, vil omfatte rørledninger på eller mellem felterne og fra produktionsanlæg på felterne til et tilslutningspunkt på hoved- eller stikledning samt installationer som pumper, stigør, kommunikationsudstyr m. v., som tilslutningen nødvendiggør. D.O.N.G. A/S forudsættes at fastlægge tilslutningsstedet efter forhandling med producenten.

Efter bestemmelsen i *stk. 3* kan energiministeren undtage en producent fra tilslutnings- og transportpligten i henhold til *stk. 1*. Baggrunden herfor er bl. a., at der kan forekomme tilfælde, hvor en samlet økonomisk vurdering af udbygningen af et felt fører til, at udbygningen vil være urentabel p.g.a. de omkostninger til ilandføring af produktionen, som feltet vil blive belastet med som følge af en tilslutning til rørledningen.

Efter bestemmelsen i *stk. 2* har D.O.N.G. A/S pligt til at transportere indvundet olie og kondensat, dog med de begrænsninger, der følger af rørledningens kapacitet. D.O.N.G. A/S har endvidere

pligt til at opretholde og drive sådanne faciliteter samt anlægge de stikledninger til hovedledningen, som transportpligten nødvendiggør. Energiministeren kan efter *stk. 3* fritage D.O.N.G. A/S for anlægs- og transportpligterne. Dispensationsadgangen vil f. eks. kunne anvendes i tilfælde, hvor anlæg af en stikledning ville være samfundsmæssigt ufordelagtig eller medføre en u hensigtsmæssig udbygning af rørledningssystemet.

De nærmere bestemmelser om brugers og transportørs rettigheder og pligter forudsættes fastlagt i en aftale, jfr. *stk. 4*.

Rørledningstransporten forudsætter et nært driftsmæssigt samarbejde mellem transportør og producenter. Det er derfor nødvendigt, at parternes rettigheder og pligter nøje præciseres. D.O.N.G. A/S og brugerne forudsættes derfor i overensstemmelse med praksis inden for oliebranchen at indgå en transportaftale. En sådan aftale vil bl.a. indeholde bestemmelser om parternes forpligtelser med hensyn til anlæg og drift af faciliteter, hvilke kvaliteter og kvantiteter der kan og skal transporteres samt force majeure-bestemmelser. I tilfælde af uenighed fastsættes vilkårene af energiministeren.

Den af parterne indgåede aftale skal godkendes af energistyrelsen. Formålet hermed er bl. a. at sikre, at de aftalte vilkår er rimelige i forhold til alle brugerne, og at bestemmelserne sikrer senere tilkommende brugere adgang på rimelige vilkår.

Til § 3

Bestemmelserne i *stk. 1-4* fastsætter den betaling, som de tilslutningspligtige producenter skal yde til D.O.N.G. A/S. Selskabet får gennem denne betaling dækning for udgifterne til renter og afdrag m.v. på optagne lån og til udgifterne ved driften. Endvidere indeholder betalingen en forretningsmæssig fortjeneste.

Om enkeltlementerne i betalingen ifølge *stk. 1* bemærkes:

ad nr. 1

Bestemmelsen fastslår, at de tilsluttede bevilingshavere skal betale de faktiske fremtidige kapitalomkostninger ved finansiering af olierørledningen m.v., jfr. *stk. 2*. Denne betaling forudsættes erlagt uafhængigt af de transporterede mængder, ved passende à contobetaling, der efterreguleres efter regnskabsmæssig konstatering af de årlige kapitalomkostninger på optagne lån.

Det forudsættes endvidere, at projektet finansieres ved udlandslåneoptagelse. Kapitalomkostning-

erne ved projektet vil således afhænge af de fremtidige lånevilkår på de internationale kapitalmarkeder, hvor specielt renteniveauet vil kunne undergå visse ændringer, ligesom vilkår i øvrigt, herunder løbetid, må tilpasses de givne markedsforhold.

ad nr. 2

Bestemmelsen fastsætter, at brugerne af rørledningen skal dække de almindelige udgifter til drift og vedligeholdelse af rørledningen, herunder forsikringer, idet betalingen sættes i forhold til de faktisk transporterede mængder råolie og kondensat.

ad nr. 3

Bestemmelsen fastsætter et fortjenstelement på 5 pct. af værdien af produktionen fra de felter, der efter bestemmelserne i § 2 skal være tilsluttet ledningen. Fortjenstelementet vil kunne kræves erlagt i olie eller kondensat, jfr. *stk. 4*. Ved beregningen af værdien af produktionen forudsættes salgsværdien som opgjort ved beregningen af produktionsafgift at blive lagt til grund.

Disse betalinger vil sikre en rimelig fortjeneste for D.O.N.G. A/S. Endvidere vil de nuværende bevillingshavere og eventuelle andre fremtidige brugere ikke blive økonomisk ringere stillet ved et rørledningsprojekt i forhold til de hidtil anvendte produktions- og transportsystemer.

De regler, der fastsættes af energiministeren i medfør af bestemmelsen i *stk. 3, 1. pkt.*, forudsættes fastsat efter forhandling med brugerne og D.O.N.G. A/S, idet de må udformes under rimelig hensyntagen til parternes kommercielle interesser. Ifølge bestemmelsen skal der fastsættes nærmere regler om beregningen af de udgifter, der lægges til grund ved opkrævningen af tariffen, og om fordelingen af anlægs- og kapitaludgifter ved nye brugers tilslutning samt om betalingstidspunkter, betalingsvaluta m.v.

I henhold til bestemmelsen i *stk. 3, 2. pkt.*, vil energiministeren kunne nedsætte betalingen af fortjenstelementet for enkelte felter. Sådan nedsættelse kan f. eks. komme på tale, hvor størrelsen af produktionen fra et enkelt felt eller omkostningerne ved indvindingen, hvorunder produktionen sker, taler herfor.

Til § 4

Ekspropriationsbestemmelsen tænkes anvendt til at sikre adgangen til nedlægning af rørledningen på land. Det må forudsættes at være nødven-

F.t.l. vedr. rørledning til transport af råolie og kondensat

diget med en sikkerhedszone, hvor lodsejernes ejendomsret må indskrænkes.

Bestemmelsen svarer til erstatningsbestemmelsen i § 7 i lov nr. 294 af 7. juni 1972 om naturgasforsyning.

Til § 5